

Ο ΑΔΩΝΙΣ ΤΗΝ ΕΡΧΟΜΕΝΗ ΤΡΙΤΗ ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ

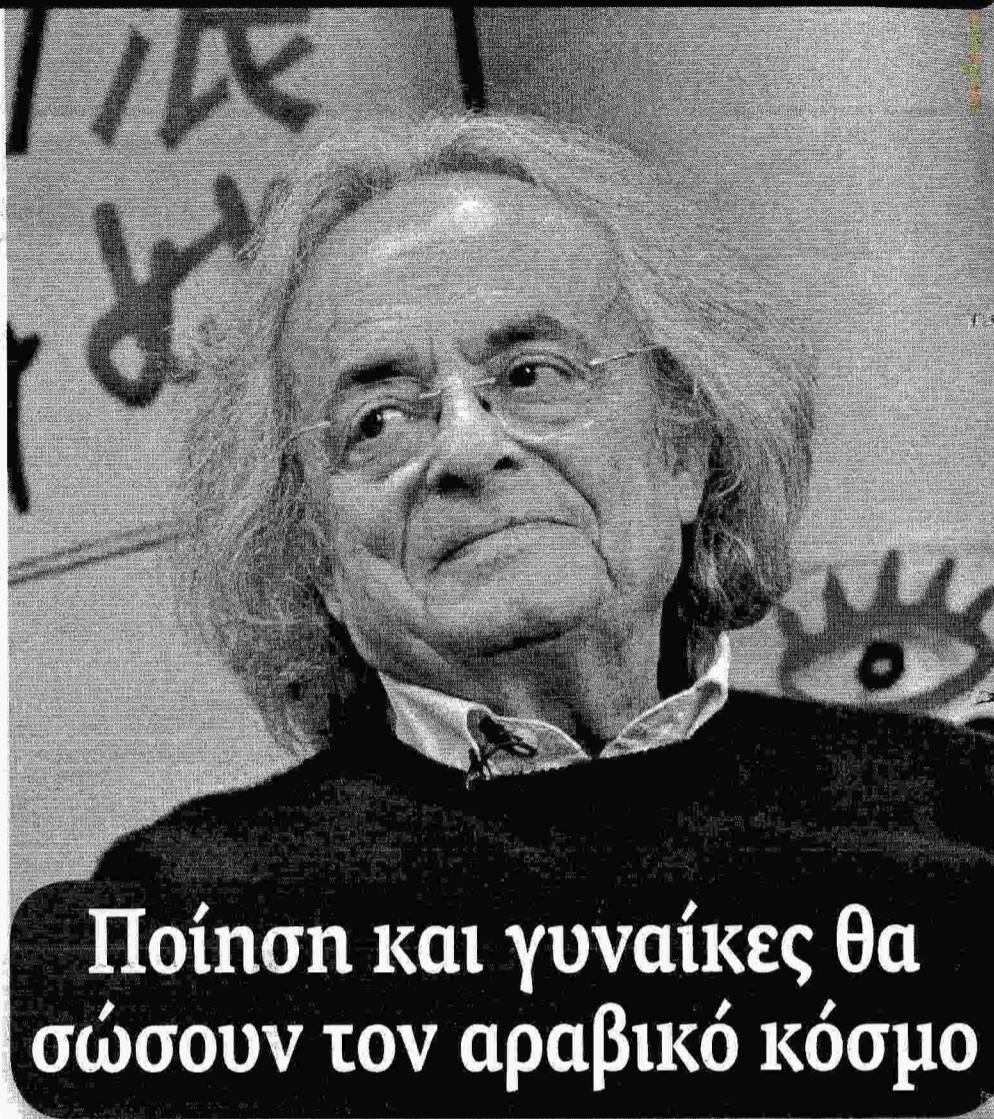
► Της **ΒΕΝΑΣ ΓΕΩΡΓΑΚΟΠΟΥΛΟΥ**
v.georgakopoulou@efsyn.gr

ΔΙΑΒΑΖΟΝΤΑΣ ΚΑΝΕΙΣ το βιβλίο «Βία και Ισλάμ» (εκδόσεις Πατάκη), που είναι μια μακριά συζήτηση του Σύρου ποιητή Αδωνί με τη Μαροκινή ψυχαναλύτρια Χουρία Αμπντελουάκεντ, αναρωτιέται έκπληκτος, καμιά φορά και σοκαρισμένος: «Πώς γίνεται και έχει γλιτώσει τη "φάτουα"; Ο Σάλμαν Ρούσντι για πολύ ελαφρότερα παραπτώματα έζησε επί χρόνια μια κόλαση, κυνηγημένος από τους Ιρανούς φονταμενταλιστές. Και είχε θίξει τα ιερά και όσια του Ισλάμ με λογοτεχνική, συμβολική γλώσσα, όχι με αυτόν τον ευθύ, απροσημάτιστο, πάθιασμένο, κατεδαφιστικό λόγο του Αδωνίδου, που θα τον ζήλευε ακόμα και ο Μισέλ Ουελμπέκ.

Σε λίγες μέρες, την Τρίτη 10 Ιανουαρίου, ο μεγάλος Σύρος ποιητής, μονίμως υποψήφιος για Νόμπελ Λογοτεχνίας τα τελευταία χρόνια, θα βρίσκεται στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση. Θα συνομιλήσει με τον Γιώργο Αρχιμανδρίτη για όλα αυτά που τον απασχολούν και στο βιβλίο «Βία και Ισλάμ». Δηλαδή, την ποίηση, τη Συρία, το Ισλάμ, την τρομοκρατία και τον ISIS. Και, φυσικά, ο λόγος του θα είναι κάτι εξαιρετικά σπάνιο: ενός Αραβι, που ζει σήμερα στη Γαλλία, χωρίς να ανήκει ούτε στην αραβική ούτε στη μουσουλμανική κοινότητα ή κουλτούρα», ενός μουσουλμάνου που έναν στόχο έχει: «να αποδομήσει» την ίδια τη θρησκευτική του κουλτούρα.

Ο Αδωνίς κατ' αρχάς κατακρίνει βαθιά την «αραβική άνοιξη». Πιστεύει ότι όλες αυτές οι εξεγέρσεις, που τόσο ενθουσίασαν στην αρχή τη Δύση και δημιούργησαν ελπίδες εκδημοκρατισμού των αραβικών κοινωνιών, δεν ήταν παρά «θρησκευτικές και φυλετικές εξεγέρσεις». Οτι ακόμα και στην πατρίδα του, τη Συρία, κυριάρχησε τελικά στις τάξεις της αντιπολίτευσης στο «βίαιο καθεστώς του Ασαντ», ο θρησκευτικός φανατισμός. Κι αυτός «μετέτρεψε την άνοιξη σε κόλαση». Ο Αδωνίς χρησιμοποιεί ένα πολύ απλό επιχείρημα: «Πώς μπορούμε να μιλάμε για "αραβική άνοιξη" στο μέτρο που η γυναίκα παραμένει δέσμια της σαρία και του ισλαμικού νόμου;»

Εχει πολλά να προσάψει στο Ισλάμ ο μεγάλος ποιητής, ξεκινώντας από το Κοράνι. «Είναι ένα κείμενο εξαιρετικά βίαιο», υποστηρίζει. «Υπάρχουν και χωρία που διαπνέονται από πνεύμα φιλευσπλαχνίας, όμως, η βασική επιλογή ήταν υπέρ της ισχύος, της βίας και της σκληρότητας, και όχι υπέρ της δικαιοσύνης και

Ποίηση και γυναίκες θα σώσουν τον αραβικό κόσμο

της ισότητας». Κορυφαία, όμως, γι' αυτόν απόδειξη του σκοταδισμού της μουσουλμανικής θρησκείας είναι η θέση που δίνει στις γυναίκες. «Το Ισλάμ σκότωσε τη γυναίκα», λέει κατηγορηματικά. «Δεν υπάρχει πια η γυναίκα ως τέτοια. Υπάρχει το αιδόιο της. Η γυναίκα δεν είναι παρά ένα όργανο προορισμένο να ικανοποιεί τις επιθυμίες του άντρα». Γι' αυτόν τον τελευταίο, ο Σύρος ποιητής δεν έχει παρά βιτριολικό χιούμορ και αιχμηρές, ενδιαφέρουσες επισημάνσεις. «Ο πιστός του Ισλάμ είναι με τον τρόπο του ένας ελευθεριακός. Η θρησκεία του αναγνωρίζει απόλυτη ελευθερία ως προς τον αριθμό των γυναικών που θα έχει επί γης, αλλά και στον Παράδεισο. Δεν υπάρχουν ούτε όρια ούτε περιορισμοί στην απόλαυσή του».

Θα 'λεγε κανείς ότι σε μια εποχή που ο ISIS έχει γίνει για πολλούς σύμβολο, έστω και ακραίο, μιας ολόκληρης θρησκείας, ο Αδωνίς θα μπορούσε να ρίξει το κύρος και το βάρος του προς ένα μετριοπαθές, πνευματικό Ισλάμ. Κάθε άλλο. Ο Σύρος ποιητής αρνείται κατηγορηματικά αυτή την προοπτική. «Αυτοί που αναζητούν στους κόλπους του Ισλάμ "ένα άλλο Ισλάμ" δεν θα το βρουν ποτέ», απαντά. «Δεν υπάρχει ένα Ισλάμ μετριοπαθές και ένα ακραίο, ένα Ισλάμ

● ● ● ● ●
Τολμηρός αρνητής της μουσουλμανικής θρησκείας (και όχι απλώς του ISIS) ο μεγάλος Σύρος ποιητής, που ζει αυτοεξόριστος στη Γαλλία, θα μιλήσει στη Στέγη του Ιδρύματος Ωνάση για τον εμφύλιο στην πατρίδα του, για το Ισλάμ, την τρομοκρατία και την τέχνη

«έγκυρο» και ένα "ψευδεπίγραφο". Το Ισλάμ είναι ένα».

Η μόνη λύση και ελπίδα για τον Αδωνί είναι μία. «Να επιχειρήσουμε μιαν άλλη ανάγνωση του Ισλάμ, που να διακρίνει σαφώς την ατομική θρησκευτική πρακτική από τη συλλογική και κοινωνική διάσταση της θρησκείας», λέει. Με άλλα λόγια, κοσμικά αραβικά κράτη εδώ και τώρα. Φαντάζει ουτοπικό σε μια περίοδο που ανησυχούμε ακόμα

και για την Τουρκία. Ο ποιητής, όμως, επιμένει: «Είναι επιτακτική ανάγκη να υπάρξει χωρισμός του κράτους και της θρησκείας. Η δημιουργία μιας αυθεντικής κοινωνίας πολιτών κρίνεται απολύτως αναγκαία. Δεν πρέπει να γίνεται λόγος για μουσουλμάνους, χριστιανούς κ.λπ., αλλά για πολίτες με δικαιώματα και πολιτικές ελευθερίες. [...] Το πρώτο βήμα που θα έπρεπε να γίνει είναι να απαλλαγεί η ελεύθερη σκέψη και η έρευνα από τους κάθε είδους περιορισμούς και από τη δαμόκλειο σπάθη της βίας που τις απειλεί, άμεσα ή έμμεσα, στον αραβικό κόσμο. Μια κοινωνία στην οποία οι αλήθειες δεν μπορούν να ακούγονται ελεύθερα είναι μια κοινωνία δουλείας».

Και η ποίηση; Τι ρόλο μπορεί να παίξει στην αλλαγή, τον εκδημοκρατισμό των αραβικών, μουσουλμανικών χωρών; Μεγάλο. «Η ποίηση, όπως και η γυναικεία φύση, είναι κατά βάση κατά της θρησκείας», λέει. «Η ποίηση είναι το αντίθετο της θρησκευτικής προσέγγισης. Γιατί; Μα επειδή η θρησκεία είναι μια απάντηση. Η ποίηση, αντιθέτως, είναι μια ερώτηση».

● **INFO:** Μικρή Σκηνή της Στέγης του Ιδρύματος Ωνάση, Τρίτη 10 Ιανουαρίου, 7 μ.μ., είσοδος ελεύθερη.